

Duch jako Boží dar. Duch svatý a svátost manželství

Papež František v katechezi dnešního týdne povzbudil snoubence a manžele, aby se více stýkali s Duchem svatým, který jim neustále dává jednotu, lásku a radost.

23.10.2024

Drazí bratři a sestry, dobrý den!

Minule jsme si řekli, co o Duchu svatém prohlašujeme v krédu. Úvahy církve se však nezastavily u tohoto

stručného vyznání víry. Pokračovaly jak na Východě, tak na Západě, a to prostřednictvím díla velkých otců a učitelů. Dnes bychom chtěli shromáždit zejména několik střípků z nauky o Duchu svatém rozvinuté v latinské tradici, abychom viděli, jak osvětluje celý křesťanský život a zvláště svátost manželství.

Hlavním původcem této nauky je svatý Augustin, který rozvinul učení o Duchu svatém. Vychází ze zjevení, že „Bůh je láska“ (1 J 4,8). Nuže, láska předpokládá toho, kdo miluje, toho, kdo je milován, a samotnou lásku, která je spojuje. Otec je v Trojici ten, kdo miluje, zdroj a počátek všeho; Syn je ten, kdo je milován, a Duch svatý je láska, která je spojuje[1]. Bůh křesťanů je tedy Bohem „jedinečným“, ale nikoli osamělým; jeho jednota je jednotou společenství, lásky. V souladu s tím někteří navrhli nazývat Ducha svatého nikoliv singulární „třetí osobou“ Trojice, ale

spíše „první osobou plurálu“. On je jinými slovy My, božské My Otce a Syna, pouto jednoty mezi různými osobami[2], samotný princip jednoty církve, která je právě „jedním tělem“ vytvořeným z více osob.

Jak jsem řekl, dnes bych se s vámi rád zamyslel zejména nad tím, co Duch svatý říká rodině. Co může mít Duch svatý společného například s manželstvím? Velmi mnoho, možná právě to podstatné, a já se pokusím vysvětlit proč. Křesťanské manželství je svátost darování sebe sama, jednoho druhému, muže a ženy. Takto to zamýšlel Stvořitel, když „stvořil člověka ke svému obrazu [...]: muže a ženu je stvořil“ (Gn 1,27). Lidský pár je tedy první a nejzákladnější realizací společenství lásky, kterým je Trojice.

Manželé by také měli tvořit první osobu množného čísla, „my“. Stát jeden před druhým jako "já" a "ty" a

stát před zbytkem světa, včetně dětí, jako "my". Jak krásné je slyšet matku, když říká svým dětem: „tvůj otec a já...“, jako to řekla Maria Ježíšovi, když ho ve dvanácti letech našli v chrámu, jak učí učitele (srov. *Lk* 2,48), a slyšet nějakého otce, když říká: „tvá matka a já“, jako by byli jedno. Jak moc děti potřebují tuto jednotu - otec a matka spolu -, jednotu rodičů, a jak moc trpí, když chybí! Jak moc trpí děti rodičů, kteří se rozcházejí.

Aby však manželství odpovídalo tomuto povolání, potřebuje podporu toho, kdo je darem, či spíše dárcem par excellence. Tam, kde vstupuje Duch svatý, se znovu rodí schopnost darovat se. Někteří církevní otcové tvrdili, že Duch svatý, který je vzájemným darem Otce a Syna v Trojici, je také důvodem radosti, která mezi nimi panuje, a nebáli se použít, když o něm mluvili, obraz

gest, obrazů vlastních manželskému životu, jako je polibek a objetí[3].

Nikdo netvrdí, že taková jednota je snadným cílem, a už vůbec ne v dnešním světě; ale je to pravda o věcech, jak je Stvořitel zamýšlel, a je to tedy v jejich přirozenosti.

Samozřejmě se může zdát, že stavět na písku je snazší a rychlejší než na skále; Ježíš nám však říká, jaký je výsledek (srov. *Mt 7,24-27*). V tomto případě tedy ani nepotřebujeme podobenství, protože důsledky manželství postavených na písku jsou bohužel všem na očích a trpí jimi především děti. Děti trpí odloučením nebo nedostatkem lásky svých rodičů! O mnoha manželích je třeba opakovat to, co řekla Maria Ježíšovi v Káně Galilejské: „Nemají víno“ (*J 2,3*). Duch svatý je ten, kdo na duchovní úrovni nadále koná zázrak, který při té příležitosti vykonal Ježíš, totiž proměňuje vodu zvyku v novou radost ze společného

bytí. To není zbožná iluze: Duch svatý to udělal v mnoha manželstvích, když se ho manželé rozhodli požádat.

Nebylo by tedy špatné, kdyby se vedle právních, psychologických a morálních informací, které se snoubencům v přípravě na manželství poskytují, prohloubila i tato „duchovní“ příprava, o Duchu svatém, který vytváří jednotu. „Mezi muže a ženu nestrkej prst," říká italské přísloví. Místo toho je třeba mezi manželku a manžela vložit „prst“, a to právě „prst Boží“: tedy Ducha svatého! Děkuji!

[1] Srov. svatý Augustin, De Trinitate, VIII, 10, 14).

[2] Srov. k tomu H. Mühlen, Una mystica persona. Církev jako tajemství Ducha svatého, Città Nuova, 1968.

[3] Srov. svatý Hilarius z Poitiers, De Trinitate, II, 1; svatý Augustin, De Trinitate, VI, 10, 11.

RadioVaticana.cz / Rome
Reports

Libreria Editrice Vaticana /
Rome Reports

.....

pdf | dokument generován automaticky
z <https://opusdei.org/cs-cz/article/duch-jako-bozi-dar-duch-svaty-a-svatost-manzelstvi/> (03.03.2026)